

Jupiter und Kallisto

Ov. met. 2,401-507

*At pater omnipotēns ingēntia móenia caelī
circuit et, nē quid labefáctum víribus ígnis
córruat, explórat, quae postquam firma suíque
róboris esse videt, terrās hominúmque labōrēs
pérspicit; Arcádiae tamen est inpénsior illī* 405
*cúra suae, fontésque et nōndum audéntia lābī
flūmina restítuit, dat terrae grāmina, frondēs
arbóribus laesāsque iubet reviréscere silvās.
dum redit itque fréquēns, in vírgine Nōnacrinā
haesit, et accéptī caluēre sub óssibus ígnēs.* 410
*nōn erat hūius opus lānam mollíre trahéndō
nec pósitū variāre comās; ubi fíbula vestem,
vitta coercúerat neglētōs alba capillōs
et modo lēve manū iáculum, modo sūmpserat arcum,
mīles erat Phoebēs, nec Máenalon áttigit ūlla* 415
grātior hāc Tríviae; sed nūlla poténtia longa est!
*Ultérius médiō spátium sōl altus habēbat,
cum subit illa nemus, quod nūlla cecíderat aetās;
éxuit hīc úmerō pháretram lentósque reténdit
arcūs inque solō, quod tēxerat herba, iacēbat* 420
*et pictam pósitā pháretram cervíce premēbat.
Iúppiter ut vīdit fessam et custōde vacántem,
'hoc certē fúrtum coniūnx mea nésciet' inquit,
'aut sī rescíerit, sunt, ō sunt iūrgia tantī!'
prótinus indúitur fáciem cultúmque Diánae* 425
*atque ait: 'ō cómitum, virgō, pars ūna meārum,
in quibus es vénāta iugīs?' dē cáespíte virgō
sē levat et 'salvē nūmen, mē iúdice' dīxit,
'áudiat ipse licet, máius Iove.' rīdet et audit* 430
*et sibi praeférrī sē gaudet et óscula iungit,
nec moderáta satis nec sīc ā vírgine danda.
quā vénāta foret silvā, narrāre parántem
ímpedit ampléxū nec sē sine crímīne prōdit.
illa quidem contrā, quantum modo fēmina posset,* 435
*(adspícereś útinam, Sātúrnia, mītiór essēs!),
illa quidem pūgnat; sed quem superāre puélla,
quisve Iovem póterat súperum? petit áethera victor
Iúppiter, hūic ódiō nemus est et cónscia silva,
unde pedem réferēns paene est oblīta pharétram* 440
tóllere cum tēlis et, quem suspēnderat, arcum.

Ecce, suō comitāta chorō Dictýnna per altum
 Máenalon ingrédiēns et caede supérba ferārum
 ádspicit hanc vísámque vocat: clāmāta refūgit
 et tímuit prīmō, nē Iúppiter esset in illa;
 sed postquam páriter nymphās incédere vīdit, 445
 sēnsit abesse dolōs numerúmque accéssit ad hārum.
 heu! quam difficile est crīmen nōn prōdere vultū!
 vix óculōs attóllit humō nec, ut ante solēbat,
 iūncta deae láterī nec tōtō est ágmine prīma,
 sed silet et laesī dat signa rubōre pudōris; 450
 et, nisi quod virgō est, póterat séntīre Diāna
 mīlle notīs culpam; nymphae sēnsisse ferúntur.
 orbe resurgēbant lūnāria córnua nōnō,
 cum dea vēnātū frātérnīs lánguida flammīs,
 nacta nemus gélidum, dē quō cum múrmure lābēns 455
 ībat et attrītās versābat rīvus harēnās:
 ut loca laudāvit, summās pede cóntigit undās;
 hīs quoque laudātīs ‘procul est’ ait, ‘árbitet omnis;
 nūda superfúsīs tingāmus córpora lymphīs!’
 Párrhasis ērúbuit; cūnctae vélāmina pōnunt, 460
 ūna morās quaerit: dubitántī vestis adēmpsa est;
 quā pósitā nūdō pátuīt cum córpore crīmen.
 adtónitae manibúsque úterum cēlāre voléntī
 ‘ī procul hinc’ dīxit ‘nec sacrōs póllue fontēs!’
 Cýnthia dēque suō iussit sēcédere coetū. 465
 Sēnserat hōc ólim māgnī mātrōna Tonántis
 distulerátque gravēs in idōnea témpora poenās.
 causa morae nūlla est, et iam puer Arcas (id ípsū
 indóluit Iūnō) fúerat dē páelice nātus.
 quō simul obvértit saevam cum lūmine mentem, 470
 ‘scīlicet hōc étiam restābat, adúltera’ dīxit,
 ‘ut fēcúnda forēs, fierétque iniúria partū
 nōta, Iovisque meī testātum dēdecus esset!
 haud inpūne ferēs: ádimam tibi namque figúram,
 quā tibi, quāque placēs nostrō, inportúna, marítō.’ 475

*Dixit et adversam prēnsīs ā fronte capillīs
 strāvit humī prōnam; tendēbat bráccia supplex:
 bráccia coepērunt nigrīs horrēscere vīllīs
 curvārīque manūs et adúncōs crēscere in únguēs
 officiōque pedum fungī laudátaque quondam 480
 ōra Iovī lātō fierī dēfōrmia rictū;
 nēve precēs ánimōs et verba precántia flectant,
 posse loquī ērípitur: vōx trācúnda mināxque
 plēnaque terrōris raucō dē gútture fertur;
 mēns antīqua manet (factā quoque mānsit in ursā), 485
 adsiduōque suōs gémitū testáta dolórēs
 quālēscúmque manūs ad caelum et sídera tollit
 ingrátúmque Iovem, néqueat cum dīcere, sentit.
 ā! quótiēns, sōlā nōn ausa quiēscere silvā,
 ante domum quondámque suīs errāvit in agrīs! 490
 ā! quótiēns per saxa canum lātrātibus ācta est
 vēnātrīxque metu vēnántum térrita fūgit!
 saepe ferīs látuit vīsīs, oblíta, quid esset,
 úrsaque cōspéctōs in móntibus hórruit ursōs
 pertimúitque lupōs, quamvīs pater esset in illīs. 495
 Ecce, Lycāóniae prōlēs ignāra paréntis,
 Arcas adest ter quīnque ferē nātālibus āctīs
 dumque ferās séquitur, dum saltūs éligit aptōs
 nexilibúsque plagīs silvās Erymánthidas ambit,
 incidit in matrem, quae réstitit Árcade vīsō 500
 et cōgnōscéntī símilis fuit. ille refūgit
 inmōtōsque óculōs in sē sine fīne tenéntem
 néscius extímuit propiúsque accédere avéntī
 vulníficō fúerat fīxūrus pēctora tēlō.
 árcuit omnípotēns paritérque ipsōsque nefāsque 505
 sústulit et páriter raptōs per inánia ventō
 inpósuit caelō vicínaque sídera fēcit.*